

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **36-526-23** Дисциплина: **Криминалистика**

Ниво: **7. Магистър** ECTS кредити: **8,0**

Обучаващо звено: Катедра „Правни науки“

Анотация на учебната дисциплина

Криминалистиката е наказателно-правна наука, чиято основна задача е в съответствие със своя предмет научно да съдейства за разкриване на престъпленията, разобличаване на виновните и правилно прилагане на закона. Предмет на учебната дисциплина са темите свързани с изучаване на престъплението от гледна точка на криминалистически значимите му страни (начина на извършване, механизъм и пр.), материалното му отражение (видове следи и информационните им свойства и пр.) и информационно-познавателният процес при разследването – идентификация, изграждане на версии, провеждане на действията по разследването и методиката за разследване на отделни видове престъпления.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знани: Лекционният курс има за цел студентите да придобият задълбочени знания по теоретичните въпроси на криминалистиката и практически умения свързани с организацията, тактиката и методиката на разследването. Знанията по криминалистика намира приложение, както в досъдебното, така и в съдебното разследване. Ето защо дисциплината е част от професионалната подготовка на студентите-юристи.

Умения: В процеса на обучението е предвидено и придобиване на умения за откриване, изземване и изследване на различни видове следи и предмети, както и провеждане на действията по разследването. Това обучение е обезпечено с кабинетите по „Криминалистика и съдебни експертизи“ и „Тактика и методика на разследването“.

Отношения и нагласи: Възможност да комуникират със специалисти и неспециалисти по теоретични и практически проблеми на криминалистиката.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Лекции и семинарни упражнения

Предварителни изисквания: Студентите трябва да придобили знания по Наказателно право - обща и специално част, Наказателно-процесуално право и др.

Осигурявани дисциплини: Дисциплината е основа за изучаването на Съдебна експертология и др.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Изпит

Методи и форми на оценяване: При писмените изпити се отдава предпочитание на тестовата форма, но чрез свободни отговори на зададените въпроси. Поставят се шест въпроса, всеки от които могат да обхващат част от една или няколко теми от конспекта.

Критерии за оценяване: При шест верни и пълни отговора, оценката е „отличен“, при пет верни и пълни отговора „много добър“, и т.н. Въпросите, които се формулират изискват не само знание, но и аналитично мислене по съответните теми.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:

Студентите изготвят практикум отразяващ участието на всеки в планираните практически занятия. Защитата на курсовия проект в края на семинарните занятия е необходимо условие за допускане до изпит на редовна изпитна сесия.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Кунчев, Й. Курс по криминалистика. Въведение в криминалистиката. Първи том. С., Сиела, 2020 г.
2. Кунчев, Й. Курс по криминалистика. Методология на криминалистическото познание. Втори том. С., Сиела, 2021 г.
3. Кунчев, Й. Криминалистическа тактика. С., 2004 г.
4. Кунчев, Й. Криминалистика от «А» до «Я». С., 2013 г.
5. Кунчев, Й., Криминалистика: престъпление, отражение, познание, С., 2000 г.
6. Кунчев, Й., Ръководство за разследване. 500 въпроса и отговора, С., 2008 г.
7. Кунчев, Й., Полицейско разследване: тактика и методика. Практическо ръководство за дознателя, С., 2003 г.
8. Бобев К. Криминалистика. С., 2009 г..

Допълнителна литература:

1. Цанков, П., Кунчев, Й., авторски колектив, Съдебни експертизи (Обща и особена част), С., 2012 г.
2. Белкин Р., Криминалистическая энциклопедия, М., 2000 г.
3. Белкин Р.С., Криминалистика. От теории к практике, М., 1987 г.
4. Белкин Р.С., Криминалистика, Общие и частные теории, М., 1988 г.
5. Торвальд, Ю., Сто лет криминалистики, С., 1974 г.
6. Михайлов, Г., Криминалистика, С., 1998 г.

Речник (ключови думи)

Следи, сравнителни образци, идентификация, действия по разследването, версии, отпечатьци, отливки, дактилоскопия, трасология, съдебна балистика, одорология, фоноскопия, оглед, претърсване, изземване, разпознаване, следствен експеримент, разпит, експертизи.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Възникване и развитие на криминалистиката	Възникване и начален етап на развитие на криминалистиката. Криминалистиката в България през различни исторически периоди	2			2	Кабинети по Криминалистика
2	Предмет и структура на криминалистиката	Основни въпроси относно обекта и предмета на криминалистиката. Концепция за предмета на криминалистиката. Концепции за структурата на криминалистиката.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
3	Криминалистиката в системата на научното познание.	Криминалистиката и другите наказателноправни науки. Връзка на криминалистиката с други "съдебни" науки и науките от областта на ретроспективното познание.	1			1	Кабинети по Криминалистика
4	Наказателноправна природа на криминалистиката	Фактори определящи наказателноправната природа на криминалистиката.Ролята на криминалистическата компетентност за разкриване на обективната истина в наказателния процес.	2			2	Кабинети по Криминалистика
5	Криминалистически методи	Същност на криминалистическите методи и на отношението им с процесуалната форма на доказването в наказателния процес. Система на криминалистическите методи.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
6	Начинът на извършване на престъплението като предмет на изследване в криминалистиката	Същност на начина на извършване на престъплението. Детерминираност на начина на извършване на престъплението. Използване на информацията за начина на извършване на престъплението в процеса на разследването.	1			1	Кабинети по Криминалистика
7	Механизмът на престъплението като предмет на изследване в криминалистиката	Понятие за механизъм на престъпление. Структура на механизма на престъплението.	1			1	Кабинети по Криминалистика
8	Отражението на престъплението като предмет на изследване в криминалистиката	Проблемът на материалното отражение на престъплението в криминалистическата наука. Следата като криминалистическа категория. Класификация на основните видове следи. Информационна същност на материалното отражение на престъплението. Материалното отражение на престъплението и ретроспективното криминалистическо познание.	1			1	Кабинети по Криминалистика
9	Теория на идентификацията	Същност на идентификацията. Идентификацията, като метод на доказване в наказателния процес. Сравнителни образци. Обща методика на идентификацията. Форми и методи на експертна идентификация	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
10	Теория на криминалистическата диагностика и диференциация	Криминалистическата диагностика на престъплението в следствената и експертна практика. Криминалистическа виктимологична диагностика. Криминалистическа характеристика на престъпленията. Криминалистическа диференциация при разследване на престъпления с неизвестен извършител.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
11	Извършителят на престъплението като обект и предмет на познание в процеса	Същност на криминалистическото познание на извършителя. Извършителят като обект на идентификация. Релационен аспект на криминалистическото познание на престъпника.	1			1	Кабинети по Криминалистика

	на разследване						
12	Времето и мястото на престъплението като обект и предмет на познание в процеса на разследването	Същност на времето на престъплението. Криминалистическо познание на времето на извършване на престъплението в процеса на разследването. Съдържание на категорията "място на престъпление". Връзка на извършителя с мястото на престъплението.	1			1	Кабинети по Криминалистика
13	Технически методи, прилагани в процеса на разследването и извършването на криминалистически експертизи	Същност и класификация на техническите методи, прилагани в процеса на разследването и извършването на криминалистически експертизи	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
14	Съдебна фотография	Криминалистически методи за изготвяне на фотоснимки и видеозаписи в следствената и експертната дейност	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
15	Следи-отпечатъци за идентификация на човек	Методи за откриване, изземване и изследване на следи от ръце. Методи за идентификация на човек чрез следи от ръце. Методи за откриване, изземване и изследване на следи-отпечатъци от крака, зъби, устни и уши. Методи за идентификация на човека, който ги е причинил	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
16	Следи-отпечатъци за идентификация на предмети	Методи за откриване, изземване и изследване на следи-отпечатъци от предмети. Методи за идентификация на предмета, който ги е причинил. Методи за диференциация на свързан с престъплението предмет чрез причинени от него следи	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
17	Следи- предмети. Следи-вещества.	Методи за откриване, изземване и изследване на предмети и вещества в качеството на следи.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
18	Следи-миризми	Методи за изземване на миризма. Методи за одорологична идентификация	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
19	Електронни следи	Методи за откриване, изземване и изследване на електронни следи и микроследи.	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
20	Съдебна балистика	Методи за изследване на огнестрелни оръжия, гилзи, куршуми и следи от куршуми върху поразената преграда.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
21	Идентификация на човек по почерк и подпис	Методи за изследване на почерк и подпис.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
22	Идентификация на човек по писмената реч	Методи за изследване на писмена реч. Методи за изследване на материалите от които е изготвен документ и на въздействието върху него	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
23	Идентификация на човек по външни признаци	Методи за идентификация на човек по външни признаци. Методи за изготвяне на словесен портрет, компютърен портрет и извършване на фотопортретна експертиза	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
24	Криминалистически картотеки	Криминалистически картотеки – видове и предназначение	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
25	Криминалистическата тактика	Криминалистическата тактика – предмет и система. Общи положения относно провеждането на действията по разследването	2	1		3	Кабинети по Криминалистика

26	Принципи за провеждане на разследването	Принципи за провеждане на разследването	1			1	Кабинети по Криминалистика
27	Версията като метод на разследването	Версията като метод на разследването	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
28	Оглед– общи положения	Оглед – общи положения. Видове оглед в зависимост от естеството на обекта по отношение на който се провежда действието по разследването. Процесуални правила и криминалистически методи	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
29	Оглед на местопроизшествие	Оглед на местопроизшествие. Процесуални правила и криминалистически методи	3	4		6	Кабинети по Криминалистика
30	Оглед на труп	Оглед на труп. Процесуални правила и криминалистически методи	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
31	Освидетелстване и оглед на предмет	Освидетелстване. Оглед на предмет. Процесуални правила и криминалистически методи	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
32	Претърсване и обиск.	Претърсване. Обиск. Сходство и различие между обиска като действие по разследването и личния обиск по ЗМВР. Процесуални правила и криминалистически методи за провеждане на претърсване и обиск	2	3		5	Кабинети по Криминалистика
33	Изземване	Изземване. Сходство и различие между изземването като самостоятелно действие по разследването и изземването в процеса на огледа. Сходство и различие между изземване и доброволно предаване. Процесуални правила и криминалистически методи	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
34	Разпит – общи положения	Разпит – общи положения. Структура на разпита. Изготвяне на доказателствени средства. Процесуални правила и криминалистически методи	2	2		4	Кабинети по Криминалистика
35	Разпит на свидетел	Разпит на свидетел. Особенности при разпит на малолетен и непълнолетен свидетел. Процесуални правила и криминалистически методи	2	2		4	Кабинети по Криминалистика
36	Разпит на обвиняем	Разпит на обвиняем. Очна ставка. Процесуални правила и криминалистически методи	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
37	Разпознаване– общи положения	Разпознаване – основание и подготовка. Процесуални правила и криминалистически методи	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
38	Разпознаване на лица	Разпознаване на лица. Процесуални правила и криминалистически методи	1	2		3	Кабинети по Криминалистика
39	Разпознаване на труп	Разпознаване на труп с неустановена самоличност. Сходство и различие с разпознаване на лице.	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
40	Разпознаване на предмети	Разпознаване на предмети. Процесуални правила и криминалистически методи. Разпознаване на животни, участващи от местности и помещения	1			1	Кабинети по Криминалистика
41	Следствен експеримент – общи положения	Следствен експеримент – основание за провеждане, подготовка и основни задачи. Процесуални правила и криминалистически методи. Видове следствен експеримент	2	2		4	Кабинети по Криминалистика
42	Експертизата като способ на доказване	Експертизата като способ на доказване. Назначаване и възлагане. Процесуални правила	2	1		3	Кабинети по Криминалистика

43	Образци за сравнително изследване	Осигуряване на образци за сравнително изследване	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
44	Извършване на експертизата	Извършване на експертизата. Оценка на заключението на вещото лице	1	1		2	Кабинети по Криминалистика
45	Разследване на убийство.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
46	Разследване на кражба.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	2	1		3	Кабинети по Криминалистика
47	Разследване на грабеж.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	1			2	Кабинети по Криминалистика
48	Разследване на измама.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	1			1	Кабинети по Криминалистика
49	Разследване на палеж.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	1			1	Кабинети по Криминалистика
50	Разследване на документно престъпление.	Наказателноправна характеристика. Предмет на доказване. Законни поводи за образуване на досъдебно производство. Неотложни следствени действия. Последващи следствени действия. Практически въпроси.	1			1	Кабинети по Криминалистика
	Общо часове		75	45		120	

Разработил програмата: проф. д.н. Йонко Димитров Кунчев

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Правни науки“ с протокол № 14/ 29.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.